

Kulturdepartementet
ku.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia: ku.md@regeringskansliet.se

Remiss om Vår demokrati - värd att värna varje dag

Er beteckning: Ku2022/01317

Länsstyrelsen Kalmar län (nedan Länsstyrelsen) har fått möjligheten att inkomma med synpunkter på remissen Vår demokrati – värd att värna varje dag (SOU 2022:28). Länsstyrelsens svar avser avsnitt 6.2 Uppdrag till länsstyrelserna att arbeta demokratistärkande som är särskilt relevant och av särskilt intresse för myndigheten.

I den inledande texten finns en kort sammanfattning med Länsstyrelsens övergripande synpunkter på betänkandet. I den andra delen fördjupar Länsstyrelsen sitt resonemang.

Sammanfattning

Länsstyrelsen Kalmar län är positiv till förslaget om ett demokrati-stärkande uppdrag under förutsättning att det finansieras med ett anslag som både täcker utgifter för verksamhet och aktiviteter samt personal-kostnader för en heltidsanställning. Länsstyrelsen anser att samtliga länsstyrelser bör få tillräckliga medel för det demokratistärkande uppdraget. En bra form för finansiering finns exempelvis inom länsstyrelsernas uppdrag kring ANDTS, som ger förutsättningar både regionalt och nationellt arbete genom nationell samordning samt heltidsanställd och verksamhetsmedel på varje länsstyrelse.

Länsstyrelsen Kalmar län vill lyfta fram:

- Det är viktigt att uppdraget formuleras tydligare, särskilt om uppdraget innehåller statistik och analyser.
- En uppdragsbeskrivning bör tydligare fokusera på stöd och samordning riktad till kommun, region och organisationer i det civilsamhället samt ta hänsyn till kapacitet och behov hos dessa aktörer.
- Utöver regionalt demokratifrämjande uppdrag finns det möjlighet att stärka arbetet för demokratisk delaktighet genom en resursförstärkning av redan befintliga uppdrag inom rättighetsområdet, till exempel nationella minoriteter, barnets rättigheter, mänskliga rättigheter, jämställdhet.

Gällande uppdraget

Länsstyrelsen arbetar idag genom flera befintliga uppdrag för att nationella mål ska få genomslag i länet. Till de nationella målen finns ofta en nationell strategi eller annan form av dokument som styr inriktningen för arbetet. För ett demokratistärkande uppdrag blir länsstyrelsens utgångspunkt det nationella demokratipolitiska målet och befintlig strategi. Strategin på demokratiområdet Strategi för en stark demokrati– främja, förankra, försvara¹ tydliggör bredden av området. Strategin lyfter fem utgångspunkter (insatser för ett högt och jämlikt valdeltagande, ett breddat och mer jämlikt deltagande i de folkvalda församlingarna, stärkta möjligheter till inflytande, insyn och delaktighet, insatser för en ökad demokratisk medvetenhet, insatser för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism) och innehöll både prioriterade områden och insatser för flertalet aktörer.

Länsstyrelsernas långsiktiga demokratifrämjande uppdrag föreslås bland annat riktas mot att stödja utvecklingen av ett kunskapsbaserat lokalt och regionalt demokratifrämjande arbete genom att framtagande av lokal och regional demokratistatistik och lokala och regionala analyser på demokratiområdet. Länsstyrelsens erfarenhet är att denna typ av kunskapsunderlag är viktigt för att både prioritera och rikta insatser utifrån regionala och lokala behov. Mot bakgrund att demokratiområdet är brett anser länsstyrelsen att vad uppdraget innefattar behöver förtydligas. Betänkandets förslag ger inte information om vilka områden länsstyrelsens uppdrag kring exempelvis demokratistatistik och analys ska riktas mot. Samordning av uppdraget behöver ske mellan olika statliga myndigheters ansvarsområden inom statistik och analys.

Demokratideklarationen och demokratistugan innebar framförallt ett mobiliserande och samordnande uppdrag för länsstyrelserna med aktörer inom det civila samhället, kommun, region. Den typen av arbete är det som nämns i den andra delen i förslaget om samverkan mellan relevanta aktörer på lokal och regional nivå för att stärka demokratin, att stödja kommunöverskridande initiativ och gemensamma kommunikationsinsatser. Detta var, för länsstyrelsen, en ny roll utifrån satsningen Demokratin 100 år och en roll som kan stärkas genom ett demokratiuppdrag. Länsstyrelsen Kalmar län anser att målgruppen för länsstyrelsernas uppdrag behöver tydliggöras. Utifrån länsstyrelsernas kunskapsområde i stort bör uppdraget riktas mot kommun, region och organisationer i det civila samhället, som i sin tur kan nå allmänheten.

---

¹ [Strategi för en stark demokrati. främja, förankra, försvara - PDF Gratis nedladdning \(docplayer.se\)](#)

Som lyfts i förslaget har länsstyrelsen idag flera uppdrag som angränsar till demokratiområdet och som redan idag har en viktig roll i det lokala och regionala demokratifrämjande arbetet. Den nationella strategin lyfter exempelvis områden som landsbygdsutveckling, valsamordning, krisberedskap, mänskliga rättigheter, barnets rättigheter, jämställdhet, nationella minoriteters rättigheter, rättigheter för personer med funktionsnedsättning samt integration. En fördjupad och hållbar demokrati förutsätter att de mänskliga rättigheterna respekteras. Att de mänskliga rättigheterna respekteras är avgörande för utvecklingen av en demokratisk kultur². Inom flera av rättighetsuppdragen genomförs främst arbete för ökad delaktighet i demokratiska processer mellan valen. I samband med demokratistugan och valåret 2022 lyftes även jämlikt deltagande vid val. Inför valet 2022 lyfte kommunerna i länet en önskan om ytterligare stöd med arbetet för ökat valdeltagande. Länsstyrelsen ser att både arbetet för ett jämlikt deltagande i val och delaktighet i demokratiska processer mellan kan förstärkas. Länsstyrelsen är idag en regional valmyndighet med ansvar för att planera och genomföra val. I genomförandet av uppdraget är det viktigt att länsstyrelsen bibehåller sin neutrala, samordnande, stödjande och kunskapshöjande roll för att inte riskera att rubba förtroendet för länsstyrelsen som opartisk regional valmyndighet.

Ett demokratifrämjande uppdrag kan med fördel samordnas med övriga rättighetsuppdrag. Utöver ett demokratistärkande uppdrag vill länsstyrelsen lyfta att arbetet kring delaktighet även kan stärkas genom resursförstärkning av befintliga uppdrag.

Inom demokratiområdet finns även andra viktiga aktörer, både på en övergripande nivå och för delaktighet inom olika grupper av befolkningen. På en övergripande nivå vill länsstyrelsen lyfta Statistiska centralbyrån och deras uppföljning Lämna ingen utanför – statistik lägesbild av genomförandet av Agenda 2030, Sveriges kommuner och regioners (SKR) arbete med medborgardialog, Forum för levande historia samt MUCF. Länsstyrelsen tycker det är viktigt med samordning mellan myndigheter och aktörer, såväl på nationell som regional nivå, som en förutsättning för ett hållbart arbete.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Peter Sandwall efter föredragning av Christina Karlberg, kommunikationschef samt Moa Brändström, utvecklingsledare mänskliga rättigheter.

---

² [Om demokratin - Vår demokrati \(vardemokrati.se\)](https://www.vardemokrati.se)

I handläggningen av ärendet har följande personer deltagit: Helen Nilsson, särskilt sakkunnig jämställhet, Marcus Widerberg, beredskapshandläggare, Karolina Sjöblom, länsjurist.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.